

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRO

Į S A K Y M A S

**DĖL AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ KOLEKTYVINIO
ADMINISTRAVIMO MUZIKOS KŪRINIŲ VIEŠO ATLIKIMO IR VIEŠO PASKELBIMO
SRITYJE REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2007 m. spalio 25 d. Nr. IV-645

Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1020 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [112-4273](#)), 232 punktą ir įvertinęs Lietuvos autorių teisių ir gretutinių teisių tarybos siūlymus (2007 m. rugsėjo 5 d. protokolas Nr. 2),

t v i r t i n u Autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo muzikos kūrinių viešo atlikimo ir viešo paskelbimo srityje rekomendacijas (pridedama).

KULTŪROS MINISTRAS

JONAS JUČAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2007 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. IV-645

AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ KOLEKTYVINIO ADMINISTRAVIMO MUZIKOS KŪRINIŲ VIEŠO ATLIKIMO IR VIEŠO PASKELBIMO SRITYJE REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo muzikos kūrinių viešo atlikimo ir viešo paskelbimo srityje rekomendacijos (toliau – rekomendacijos) skirtos muzikos kūrinių naudotojams – kavinėms, restoranams, muzikos klubams, prekybos centrams, viešbučiams ir kitoms panašioms prekybos ar paslaugų įmonėms (toliau – naudotojai), naudotojų asociacijoms ir autorių teisių bei gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijoms (toliau – kolektyvinio administravimo asociacijos), atstovaujančioms autoriams, atlikėjams ir fonogramų gamintojams (toliau – teisių turėtojai).

2. Šiomis rekomendacijomis siekiama suderinti teisių turėtojų ir naudotojų interesus, susijusius su muzikos kūrinių viešu atlikimu (įskaitant visus viešo atlikimo būdus bei priemones) ir transliuojamų eterioje kūrinių viešu paskelbimu garsiakalbiais ar bet kokiais kitais garsų ir vaizdų siuntimo prietaisais, esančiais kavinėse, restoranuose, muzikos klubuose, prekybos centruose, viešbučiuose ir kitose panašiose prekybos ar paslaugų įmonėse.

3. Rekomendacijose teikiami pasiūlymai parengti remiantis Kultūros ministerijos atlikta viešbučių, restoranų ir kavinų mokamo autorinio atlyginimo ir atlyginimo, mokamo gretutinių teisių turėtojams (atlikėjams ir fonogramų gamintojams) už muzikos kūrinių viešą atlikimą ir viešą paskelbimą Europos Sąjungos valstybėse, lyginamąja analize ir Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) parengtomis rekomendacijomis apie autorių teisių kolektyvinį administravimą ir autorinio atlyginimo tarifų struktūrą.

4. Šiose rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme (Žin., 1999, Nr. [50-1598](#); 2003, Nr. [28-1125](#)) (toliau – įstatymas) vartojamas sąvokas.

II. IŠIMTINIS AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ POBŪDIS IR KOLEKTYVINIO TEISIŲ ADMINISTRAVIMO SAMPRATA

5. Autorių teisės į muzikos kūrinius, kaip ir kitus meno kūrinius, yra išimtinio pobūdžio. Išimtinis teisių pobūdis, numatytas įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje, reiškia, kad tik autorius, jo teisių perėmėjas ar jų tinkamai įgalioti atstovai gali leisti arba uždrausti naudoti kūrinius. Įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje paaiškinama, kad kūrinių panaudojimas be autoriaus ar jo tinkamai įgalioto asmens leidimo yra laikomas neteisėtu.

6. Atsižvelgiant į tai, kad muzikos kūriniai viešai atliekami ne tik gyvai, bet ir panaudojant fonogramas, o viešam paskelbimui paprastai naudojamos radijo ir televizijos transliacijos, kuriose naudojamos fonogramos, teisę į atlyginimą taip pat turi atlikėjai ir fonogramų gamintojai. Atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisė į atlyginimą už viešą fonogramų paskelbimą numatyta įstatymo 55 straipsnio 1 dalyje. Šis atlyginimas turi būti mokamas neatsižvelgiant į tai, ar atlikėjai ir fonogramų gamintojai yra gavę atlyginimą pagal leidybos sutartį už fonogramų kopijų pagaminimą ir platinimą komerciniais tikslais.

7. Viešo muzikos kūrinių atlikimo ir viešo paskelbimo srityje dėl daugybės kūrinių naudotojų ir naudojamo pasaulinio muzikos kūrinių repertuaro kiekvienas teisių turėtojas negalėtų individualiai įgyvendinti savo išimtinių teisių į kūrinius ir teisės į atlyginimą (t. y. negalėtų suteikti licenciją naudoti kūrinius, kontroliuoti jų panaudojimą ir susirinkti atlyginimą iš visų naudotojų). Naudotojai taip pat praktiškai neturi galimybių individualiai tartis su kiekvienu teisių turėtoju dėl

kurinių panaudojimo.

8. Derinant teisių turėtojų ir naudotojų interesus, įstatymu sudarytos sąlygos gauti licenciją, suteikiančią teisę naudoti kūrinius, ir sudaryti sutartis dėl atlyginimo mokėjimo su teisių turėtojų įgaliotais atstovais. Tokią galimybę užtikrina kolektyvinio administravimo asociacijos, kurios atstovaujamų teisių turėtojų vardu ir remdamosi pasirašytais sutartimis dėl autorių teisių ar gretutinių teisių kolektyvinio administravimo (toliau – kolektyvinis teisių administravimas) suteikia neišimtinės licencijas naudoti kūrinius, renka ir išieško atlyginimą už kūrinių panaudojimą pagal suteiktas licencijas ir atlyginimo mokėjimo sutartis, paskirsto ir išmoka surinktą atlyginimą savo atstovaujamiems teisių turėtojams, taip pat be atskiro įgaliojimo teisme ir kitose institucijose gina teisių turėtojų kolektyviai administruojamas teises.

9. Lietuvoje muzikos kūrinių atlikimo ir viešo paskelbimo srityje teisių turėtojams atstovauja šios kolektyvinio teisių administravimo asociacijos: Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra (LATGA-A), kolektyviai administruojanti autorių teises, ir Lietuvos gretutinių teisių asociacija (AGATA), kolektyviai administruojanti atlikėjų ir fonogramų gamintojų teises. Nors šių asociacijų paskirtis yra pirmiausia ginti privačius savo narių – teisių turėtojų interesus, jų veikla naudinga ir visuomenės viešajam interesui, nes sudaroma galimybė kultūros įvairovei užtikrinant nesudėtingą ir teisėtą pasaulinio muzikos kūrinių repertuaro panaudojimą Lietuvoje.

III. AUTORINĖS LICENCINĖS SUTARTYS IR SUTARTYS DĖL ATLYGINIMO MOKĖJIMO

10. Teisėtam muzikos kūrinių viešam atlikimui ir viešam paskelbimui kiekvienas naudotojas turi gauti licenciją iš autoriams atstovaujančios kolektyvinio teisių administravimo asociacijos. Licencija įforminama šalims pasirašant autorinę licencinę sutartį. Jeigu naudotojas viešam muzikos kūrinių atlikimui ar viešam paskelbimui naudoja fonogramas arba radijo ir televizijos transliacijas, sutartis dėl atlyginimo mokėjimo turi būti pasirašyta ir su atlikėjams ir fonogramų gamintojams atstovaujančia kolektyvinio administravimo asociacija.

11. Kolektyvinio administravimo asociacija teikia naudotojams neišimtinės licencijas viešai atlikti ir viešai skelbti jos atstovaujamų (tiesioginės narystės pagrindu arba pagal pasirašytas dvišales ir daugiašales sutartis su atitinkamomis užsienio valstybių kolektyvinio administravimo asociacijomis) Lietuvos ir užsienio autorių kūrinių repertuarą.

12. Įstatymu nustatyta tvarka teisėtu kūrinių naudojimu pirmiausia turi rūpintis patys naudotojai. Įstatymo 70 straipsnio 2 dalies 3 punktas nustato naudotojams pareigą ne vėliau kaip prieš 3 dienas iki kūrinių naudojimo kreiptis į kolektyvinio teisių administravimo asociaciją su prašymu suteikti licenciją naudoti kūrinių. Tokios pat sąlygos taikomos ir sudarant įstatymo 55 straipsnio 1 dalyje numatytas sutartis dėl atlyginimo mokėjimo atlikėjams ir fonogramų gamintojams.

13. Naudotojai, kurie naudoja kūrinius neturėdami autorinės licencinės sutarties ir nemokėdami atlyginimo teisių turėtojams, pažeidžia ne tik teisių turėtojų interesus, bet ir tų naudotojų, kurie teisėtai naudoja kūrinius, verslo interesus. Naudotojų asociacijoms rekomenduojama atkreipti naudotojų dėmesį į tokius atvejus, sudarančius sąlygas nesąžiningai konkurencijai versle, ir skatinti teisėtą kūrinių panaudojimą.

14. Kolektyvinio administravimo asociacijos teikdamos licencijas naudoti kūrinius ir sudarydamos su naudotojais atlyginimo mokėjimo sutartis, turėtų išsamiai išnagrinėti kūrinių panaudojimo sąlygas, atsižvelgti į naudotojo veiklos pobūdį ir kitas svarbias aplinkybes, kurios turi įtakos taikomam atlyginimo tarifui. Atsižvelgiant į konkurencijos teisės reikalavimus, vienodiems ar panašioms naudotojams turėtų būti taikomi vienodi kriterijai vertinant kūrinių panaudojimo sąlygas ir taikomus atlyginimo tarifus.

15. Tai, kad teisėtam muzikos kūrinių viešam atlikimui ir viešam paskelbimui naudotojai turi sudaryti sutartis su dviem kolektyvinio administravimo asociacijomis, kelia jų nepasitenkinimą dėl sudėtingos licencijavimo tvarkos. Rekomenduojama kolektyvinio administravimo asociacijoms apsvarstyti galimybes supaprastinti licencijų suteikimo ir atlyginimo surinkimo sąlygas taip, kad

naudotojams nereikėtų pasirašyti atskirų sutarčių su dviem kolektyvinio administravimo asociacijomis. Toks kolektyvinio administravimo asociacijų bendradarbiavimas (pvz., pasirašius tarpusavio susitarimą dėl kolektyvinio administravimo viešo muzikos kūrinių atlikimo ir viešo paskelbimo srityje) sudarytų sąlygas naudotojams kreiptis tik į vieną atsakingą kolektyvinio administravimo asociaciją, kuri suteiktų licenciją naudoti kūrinius ir surinktų atlyginimą visiems teisių turėtojams.

16. Kolektyvinio administravimo sąlygų supaprastinimas viešo muzikos kūrinių atlikimo ir viešo paskelbimo srityje būtų naudingas ne tik naudotojams, bet ir teisių turėtojams, nes leistų mažinti surinkto atlyginimo atskaitymus, skirtus kolektyvinio administravimo sąnaudoms padengti, todėl didesnė surinkto atlyginimo dalis būtų paskirstoma ir išmokama teisių turėtojams.

IV. ATLYGINIMO TARIFAI IR MOKĖJIMO TVARKA

17. Atsižvelgdami į įstatymo 68 straipsnio 2 dalies nuostatas, kuriose numatyta, kad atlyginimo, mokamo pagal autorinę licencinę sutartį už suteiktą teisę naudoti kūrinių ar gretutinių teisių objektą, dydis nustatomas kolektyvinio administravimo asociacijų ir naudotojų susitarimu, kolektyvinio administravimo asociacijos ir naudotojai šias įstatymo nuostatas galėtų įgyvendinti kolektyvinių derybų pagrindu.

18. Atlyginimo tarifus, kuriems pritarė kolektyvinio administravimo asociacijų narių konferencijos, rekomenduojama paskelbti kolektyvinio administravimo asociacijų interneto svetainėse ir bent viename nacionaliniame laikraštyje, taip pat pateikti naudotojų asociacijoms, taip paskatinant jas rūpintis savo narių interesais.

19. Jeigu naudotojai nesutinka su kolektyvinio administravimo asociacijų viešai paskelbtais atlyginimo tarifais, kuriems pritarė kolektyvinio administravimo asociacijų narių konferencijos, jie gali inicijuoti derybas ir pateikti savo derybinę poziciją.

20. Kolektyvinio administravimo asociacijų narių konferencijoms rekomenduojama, svarstant ir vertinant kolektyvinio administravimo asociacijų specialistų parengtus atlyginimo tarifų projektus, kartu numatyti ir patvirtinti kolektyvinio administravimo asociacijos vadovų įgaliojimus kolektyvinėse derybose su naudotojais.

21. Kolektyvinės derybas atskiri naudotojai galėtų inicijuoti kreipdamiesi į naudotojų asociacijas, veikiančias visoje Lietuvoje (pvz.: Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija, Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija ir kt.), taip pat Lietuvos regionuose veikiančias asociacijas (pvz.: Vilniaus regiono smulkiausių verslininkų asociacija, Kauno regiono smulkių ir vidutinių verslininkų asociacija, Panevėžio verslininkų asociacija ir kitas regionines asociacijas). Sudarę atitinkamas iniciatyvines grupes deryboms vesti, kolektyvinės derybas taip pat galėtų inicijuoti ir naudotojai, nedalyvaujantys asociacijų veikloje.

22. Kolektyvinio administravimo asociacijų ir naudotojų asociacijų pasirašytose kolektyvinėse sutartyse nustatyti autorinio atlyginimo ir atlyginimo, mokamo atlikėjams ir fonogramų gamintojams, tarifai būtų taikomi sudarant kolektyvinio administravimo asociacijų sutartis su atskirais naudotojais. Atsižvelgiant į konkurencijos teisės reikalavimus, visiems naudotojams, tomis pačiomis sąlygomis naudojantiems muzikos kūrinius viešam atlikimui ar viešam paskelbimui, turi būti taikomi tokias naudojimo sąlygas atitinkantys atlyginimo tarifai.

23. Kolektyvinių derybų būdu nustatyti atlyginimo tarifai turėtų būti taikomi ir naudotojams, kurie nėra kolektyvinėse derybose dalyvavusių naudotojų asociacijų nariai ar specialiai deryboms sudarytų iniciatyvinių grupių nariai.

24. Siekiant deramo bendradarbiavimo ir efektyvaus derybų proceso, kiekviena iš kolektyvinių derybų šalių turėtų pagrįsti savo derybinę poziciją, siūlomų atlyginimo tarifų dydį, jų taikymo kriterijus, taip pat pateikti kitus motyvuotus paaiškinimus, kurie leistų įvertinti teikiamų pasiūlymų pagrįstumą.

25. Derybinėje pozicijoje numatant autorinio atlyginimo ir atlyginimo, mokamo už fonogramų viešą paskelbimą, dydį, rekomenduojama atsižvelgti į keletą atlyginimo tarifų nustatymo

kriterijų, kurie leistų visapusiškai įvertinti muzikos kūrinių panaudojimo sąlygas (pvz., ar muzika yra esminė arba svarbi programos dalis, ar naudojama tik kaip fonas malonesnei aplinkai kurti ir pan.).

26. Autorinių licencinių sutarčių ir sutarčių dėl atlyginimo mokėjimo atlikėjams ir fonogramų gamintojams, pasirašytų iki kolektyvinių derybų, sąlygos gali būti pakeistos šalių susitarimu atsižvelgus į pasiektus kolektyvinių derybų susitarimus.

V. GINČŲ SPRENDIMAS

27. Šalys turėtų geranoriškai bendradarbiauti derybose. Siekdamos suderinti atstovaujamų teisių turėtojų ir naudotojų interesus, be pagrįstos priežasties derybų šalys neturėtų trukdyti derybų procesui ar nutraukti derybų.

28. Jeigu kolektyvinių derybų būdu nepavyksta suderinti kolektyvinio administravimo asociacijos ir naudotojų asociacijos derybinių pozicijų ir pasirašyti sutarčių dėl autorinio atlyginimo ar atlyginimo už viešą fonogramų paskelbimą dydžio ir mokėjimo tvarkos, kolektyvinių derybų šalys gali prašyti tarpininkų pagalbos. Įstatymo 68 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad bet kuri šalis gali kreiptis į tarpininką prašydama tarpininkauti derybose dėl atlyginimo ir jo mokėjimo sąlygų.

29. Tarpininku tokiose derybose gali būti:

29.1. Kultūros ministerija, kaip autorių teisių ir gretutinių teisių srityje Vyriausybės įgaliota institucija, atlikdama įstatymo 71 straipsnio 2 dalies 6 punkte numatytas tarpininkavimo derybose funkcijas;

29.2. Lietuvos autorių teisių ir gretutinių teisių taryba atlikdama įstatymo 72 straipsnio 4 dalies 2 punkte numatytas tarpininkavimo funkcijas;

29.3. bet kuris kitas tarpininkas, teikiantis tarpininkavimo derybose paslaugas pagal savo nustatytas tarpininkavimo taisykles.

30. Kolektyvinio administravimo asociacija ir naudotojų asociacija derybų tarpininkui turėtų pateikti savo derybines pozicijas, kuriose turėtų būti ne tik siūlomi atlyginimo tarifai ir atlyginimo mokėjimo sąlygos, bet ir išsamūs paaiškinimai, kuriais grindžiami siūlomi atlyginimo tarifai ir atlyginimo mokėjimo tvarka.

31. Jeigu šalys nepriima derybų tarpininko pateikto pasiūlymo, bet kuri iš jų gali kreiptis į teismą prašydama nustatyti atlyginimo dydį ir mokėjimo sąlygas.
